

رئیس - عده برای رأی گرفتن نیست و چون شب جمعه بر شب شنبه مقدم است بنده شب جمعه را اعلام کردم چیز دیگری هم نداریم جز قانون شورای دولتی آقای سهام السلطان (اجازه)

سهام السلطان - در چندی قبل بنا بود قانون ممیزی جزء دستور شود آقای مخیر کمسیون هم يك روز تقاضا کردند که جزء دستور شود که در کمسیون يك جلسه مذاکره نمایند از آن وقت تا بحال چند روز گذشته بر فرض اینکه مذاکره نکرده باشند باز وقت باقی است که آقایان ملاحظه نمایند استدعا میکنم جزء دستور شب جمعه بشود.

رئیس - لایحه قانون ممیزی هنوز حاضر نیست.

چند فقره از کمسیون ها را که هنوز معین نکرده اید هر چه لایحه نسبت به آن کمسیون ها بمجلس آمده است متوقف مانده است تا آن کمسیون را معین ننمائید آن لوایح متوقف خواهد بود.

سهام السلطان - کمسیون قوانین معین شده.

رئیس - میدانم ولی لایحه ممیزی در کمسیون قوانین مالیه اشکالی پیدا کرده شاید برای چهار پنج روز دیگر حاضر شود.

مثلا لوایح زیادی نسبت بفوائد عامه موجود است ولی هنوز کمسیون فوائد عامه را انتخاب نفرموده اید در جلسه آتی هم کمسیون فوائد عامه بهم عدلیه را باید انتخاب فرمائید بعض لوایح هم در سابق از طرف وزارت معارف رسیده است ولی کمسیون هم از قرار معلوم تشکیل نمیشود و آقای نایب رئیس کمسیون هم شکایت دارند که بعضی از اعضاء حاضر نمیشوند و از طرف وزارت خارجه هم اتصالا رقمه جاتی میفویسند و تعیین تکلیف این لوایح را میخواهند.

اقبال السلطان - مخیر کمسیون بودجه قدیم - اخیراً چند جلسه برای تشکیل کمسیون بودجه قدیم خبر گردید و بعضی از آقایان تشریف بیاورند و اکثریت حاصل نشد - صورت فائزین را فرستادیم.

رئیس - آقای نایب رئیس خودشان شکایت نکردند. بنده سوال کردم در جواب بنده گفتند چون بعضی حاضر نمیشوند کمسیون منعقد نمیشود.

شیخ الاسلام اصفهانی - خوب است اسامی اعضائی که حاضر نشده اند خوانده شود.

رئیس - عجالتاً با آقایان اطلاع داده میشود اگر حاضر نشدند اسامی شان قرائت میشود.

(مجلس تقریباً شش ساعت و نیم از شب گذشته ختم شد)

رئیس مجلس - مؤتمن الملک

جلسه ۲۷۱

صورت مشروح مجلس
لیله یکشنبه بیست و سوم
تور ۱۳۰۴ مطابق بیست و ششم
رمضان ۱۳۴۱
 (مجلس سه ساعت و ربع از شب گذشته بر ریاست آقای مؤتمن - الملک تشکیل گردید)
صورت جلسه لیله یازدهم تور را آقای امیر ناصر قرائت نمودند.
رئیس - آقای آفاسید یعقوب.
 (اجازه)

آفاسید یعقوب - راجع با آقای حاج امین التجار قبلا هم عرض کرده ام چون ایشان مریض بوده اند کمسیون مرخصی ایشان را تصویب کرد و راپرتش را هم تقدیم مقام محترم ریاست نمودیم.

با آقای تدین هم اجازه مرخصی داده شده است ولی اجازه نامه ایشان دیر رسیده باین جهت تقاضا میکنم در صورت جلسه اصلاح شود.
رئیس - بسیار خوب اصلاح میشود.

آقای اقبال السلطان
 (اجازه)

اقبال السلطان - بنده بعد از تصویب صورت جلسه عرضی دارم.
رئیس - صورت جلسه دیگر ایرادی ندارد؟

دو فقره تقاضای مرخصی رسیده است یکی راجع با آقای حاج امین التجار و یکی راجع با آقای شریعتمدار باید رأی گرفته شود.

آقای شریعتمدار کرمانی در چند ماه قبل مرخصی گرفتند برای تشریف با عتاب مقدسه و در موقع مراجعت دچار بعضی موانع شده اند و استعجازه نموده اند از کمسیون هم از ۱۶ برج جدی الی ۵ حمل که هشتاد روز میشود مرخصی ایشان را تصویب کرده است باید رأی بگیریم آقایانیکه هشتاد روز مرخصی ایشان را تصویب میکنند قیام نمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقای حاج امین التجار هم بواسطه کسالت مزاج از یازدهم این ماه الی يك هفته تقاضای مرخصی کرده اند کمسیون تصویب کرده آقایانیکه رأی میدهند قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. آقای مستشار - السلطنه.

(اجازه)

مستشار السلطنه - بنده شنیدم کمسیون محترمی که مأمور مطالعات لایحه نطق بود توجهی در آن نموده و اظهارات مجلس شورای ملی را تمقیب کرده است و بالاخره لایحه مزبور را تمام نموده است. و بنده بنام مصالح مملکت از آقایان اعضاء

کمسیون تشکر میکنم و تقاضا میکنم اگر مانعی نباشد جزو دستور امروز شود
رئیس - جزو دستور امروز یا امشب؟
مستشار السلطنه - مقصود امشب بود.

رئیس - راپورتش هنوز حاضر نیست.
آقای رئیس کمسیون در این باب چه میفرمایند؟

حاج نصیر السلطنه - همانطور که فرمودید راپورتش هنوز طبع نشده پس از طبع بعرض مجلس خواهد رسید.
رئیس - آقای آفاسید یعقوب.

(اجازه)

آفاسید یعقوب - بنده هم خواستم همین مسئله را عرض کنم نظر به تأکیداتی که آقای رئیس فرمودند دیشب در منزل، آقای حاج سید محققین هفت نفر از اعضاء حاضر شدند ولی حضرت والا

شاهزاده سلیمان میرزاو آقای طباطبائی و آقای ارباب کیخسرو تشریف نیاوردند و مادران جا تا نزدیک سحر با کمال جدیت مأموریت خودمان را خانمه قرار دادیم و فرداشب هم برای طبع بمطبعه داده میشود از آقایان نمایندگان هم تقاضا میکنم زودتر آن را از مجلس بگذرانند.

رئیس - توضیح نخواسته بودند. آقای سهام السلطان.

(اجازه)

سهام السلطان - بنده هم در همین موضوع میخواستم عرض کنم.
رئیس - آقای سلیمان میرزا

(اجازه)

سلیمان میرزا - آقای آفاسید یعقوب خواستند در ضمن اظهار لطف و مرحمتی بنمایند ولی غیبتهای خودشان را فراموش کرده اند....

آفاسید یعقوب - بنده الحمد لله غیبت ندارم.

سلیمان میرزا - دفتر مجلس معلوم است.

آفاسید یعقوب - شما خودتان دیشب غایب بودید.

سلیمان میرزا - هر وقت آقای آقا سید یعقوب اجازه دادند بنده عریضم را عرض میکنم. اینکه فرمودند دیشب بنده غایب بوده ام صحیح است اما باید این مسئله را ایشان در نظر داشته باشند که اعضاء کمسیون و و کلا بقول یکی از آقایان بلا شرط همیشه وقت ندارند و در اوقاتیکه باید در کمسیون حاضر شوند باید قبلا اطلاع داده شود البته هر وقت که آقای آقا سید یعقوب وقت داشته باشند و بمنزل آقای حاج سید محققین تشریف ببرند و تا سحر آنجا مشغول کار شوند از جدیت ایشان بعید نیست و البته قابل هر گونه تقدیس است ولی این ترتیب نمیشود باید اوقات کمسیون

را قبلا اطلاع بدهند که در آن ساعت همه حاضر شوند.
رئیس - راجع بکمسیون نفت تا بحال ایام تشکیل معلوم نشده و البته بعد از این معین خواهد شد که اگر از جاهائی طرف مجلس باشد در مواقع معینه تشکیل ورسیدگی شود.

آقای ارباب کیخسرو
 (اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده علت حمله آقای آقا سید یعقوب را نفهمیدم البته ایشان تصدیق میکنند که اولین جلسه بود که بنده حاضر نشدم و علتش هم این بود دیشب آقای حاج سید محققین نصف شب فرمودند امشب منزل من جلسه است ولی بنده چون قبلا نمیدانستم جای دیگر وعده داده بودم باین جهت نتوانستم حاضر شوم و فقط همین يك جلسه را غیبت داشته ام.

رئیس - راپرت کمسیون بودجه راجع به بین الدوله مطرح است

(آقای امیر ناصر بشرح ذیل قرائت نمودند)

کمسیون بودجه لایحه شماره ۶۵۳۶ دولت را تحت شور قرار داده ماده واحده ذیل را برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید:

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ ششصد تومان و دو هزار دینار مستمری آقای یمن الدوله را در هفده اسنه ایت ذیل از قرار تومان تومان تأدیبه و پرداخت نماید.

رئیس - باید نوشته شود (سنه ماضیه)

آقای آفاسید یعقوب

(اجازه)

آفاسید یعقوب - اگر چه نماینده دولت کسی در اینجا نیست که این موضوع را توضیح بدهد ولی باز عرض میکنم شاید آقای منصور السلطنه اطلاع داشته باشد. پس از آنکه يك بودجه از مجلس گذشت و دخل و خرج مملکت معین شد که ۲۳ میلیون دخل ۲۴ میلیون خرج است بنده نمیدانم این لوایحی که بمجلس می فرستند مجلس کجا است آیا مخارجی را که معین کرده ایم می توانیم چیزی از آن ها کسر کنیم؟ و از آنها برای این لوایح معلی درست کنیم؟

بنده نمی فهمم در صورتیکه يك مرتبه رأی دادیم در مقابل هر عایدی يك خرجی معین کردیم دیگر این لوایح را از کدام محل خواهیم پرداخت.

اقبال السلطان مخیر - اولاً این تقدیمی بودجه که آقای آقا سید یعقوب میفرمایند راجع به هفده اسنه است و این پیشنهاد متعلق به سنه ماضیه و پیشنهاد جدیدی هم نیست يك قانونی

برای مستمریات وضع شده که مستمریات را

مثل سنه تخاقوی ثیل بهر طوری که پرداخته شده است تومانی تومان و ۵ قران و تومانی ۲ ریال بهمان ترتیب پرداخته شود یک اعلامی را کمسیون بودجه کسر کرد.

راجع به حقوق شاهزاده یمن الدوله سابقه تصویب نامه از هیئت وزراء صادر شده است تا موقعیکه مشغول خدمات دولتی نشده اند از قرار تومانی تومان پرداخته شود و اتفاقاً در سال تخاقوی ثیل شاهزاده یمن الدوله رئیس معارف قزوین شده و از این جهت مستمری اورادر آن سنه ندادند و چون در قانون مستمری نوشته شده است مطابق پرداخت سنه تخاقوی ثیل مستمریات باید پرداخته شود از این جهت وزارت مالیه در پرداخت مستمری ایشان در صورتیکه در سنه ماضیه پیشکار هم بوده اند اشکال نموده است باین جهت از طرف دولت این پیشنهاد تقدیم مجلس شده است که مجلس اجازه بدهد بهمان ترتیب که سابقاً معمول بوده مستمری ایشان تومانی تومان پرداخته شود.

حال او هم معلوم است یک نفر مرد فاضل دانشمند است همیشه کارهایش در ادارات معلوم و خدمتاتی که به معارف نموده است بخوبی معلوم است

رئیس - آقای آقامیرزا علی (اجازه)

میرزا علی کازرونی - بنده فقط فقط ادای وظیفه خود مرا میکنم و میخواهم دنیا را شاهد بگیرم که من مخالفم بود دولت تقریباً شود بهر کجا التجا کردم و متوسل شدم که بک بک مدرک صحیحی بدست من بدهند که آنقدر طرف بدگویی شهریه و مستمری بگیرم و واقع نشوم کسی مدرک صحیحی بدست من نهد از این جهت هر وقت یکی از این قبیل لوایح مجلس میآید بنده هم مخالفت خودم را اظهار خواهم کرد و مجلس هم اعتنائی به عرایض من نمیکند و آن لوایح را تصویب میکنند ولی من بوظیفه خودم رفتار کرده مخالفت خواهم کرد.

بنده هر چه فکر میکنم دولت یکپولی برای فضلا معین نکرده است اگر معین کرده است بنده بکمه از فضلا را معرفی میکنم که حقوق به آنها بدهند همین طور معلی برای فقرا معین نکرده است اگر معین کرده باشد بنده فقرائی که شبها زیر درگاهها میخوابند می آورم معرفی میکنم به آنها حقوق بدهند همین طور برای مردمان بیخانمان مجلسی معین نکرده است اگر معین کرده است بنده اشخاصی را که پای برهنه در بیابان ها میگردند آنها را معرفی کنم که به آنها حقوق داده شود بلی یمن الدوله مرد فاضل و عالمی است و در معارف هم خدمت کرده خدا با طول عمر بدهد اما وظیفه ما چیست؟ ما چه باید بکنیم؟

یک قانونی برای مستمری و شهریه وضع کردیم حالا میبینم هر روز لوایح مختلف می آورند و تقاضا میکنند که مستمری

یاشهریه جدیدی برقرار شود بنده که هیچ راهی برای پرداخت این وجوه نمیبینم و بکنلی باین لوایح مخالفم (جمعی از نمایندگان مذاکرات کافی است)

رئیس - رأی میگیریم باین راپرت آقایانیکه تصویب میکنند ورقه سفید و الا کبود خواهند داد.

(اخذ آراء بعمل آمده آقایان امیرناصر و منتصر الملک استخراج آراء نموده بشرح ذیل نتیجه حاصل گردید) ورقه سفید علامت قبول ۴۷

رئیس بعد از حضور در موقع اخذ رای ۷۶ با کثرت ۴۷ چهل و هفت رای تصویب شد سابقاً عرض کردم بعضی لوایح از طرف دولت های سابق راجع بتقاضای وجه بمجلس تقدیم و به کمسیون بودجه مراجعه شده بود کمسیون هم این لوایح را ۲ قسمت کرده است بعضی از آن ها را رد کرده است و بعضی دیگر را که راپرت آن تحت طبع است بمجلس فرستاده که جزو دستور شود بعضی لوایح دیگر را هم بقانون استخدام مراجعه کرده اند و بالاخره باید تفکیک آنها در مجلس معلوم شود در راپرت مذکور قرائت ورأی گرفته شود (بشرح ذیل قرائت شد)

کمسیون بودجه خبر ۱۰۵ و ۱۰۸ را که در جلسه یازدهم دو مجلس شورای ملی بنا بر پیشنهاد آقای رئیس ارجاع به کمسیون شده بود تحت مطالعه و دقت در آورده با موافقت با پیشنهاد مزبور ماده ۲ ذیل را برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید.

ماده اول - وزارت مالیه مجاز است دوازده فقره لوایح ۲۷۳۵ مورخه هشتم میزان راجع بمیرزا ابراهیم خان عضو دفتر کمرب آستارا

و ۸۶۶۵ اول میزان راجع بمیرزا حسن خان معتمد دیوان ثبات دفتر استیناف .

و ۸۵۱۰ اول سنبله راجع بمیرزا حسن خان عضو دفتر اداره ثبت اسناد

و ۹۲۶۳ مورخه چهاردهم میزان راجع بشاهزاده رکن الممالک

و ۱۲۹۳۳ مورخه ششم عقرب راجع به میرزا کریم خان منشی اداره حکومتی کبلان .

و ۱۸۶۲۴ دوازدهم میزان راجع بکلنیر مستخدم کمرب

و ۱۸۷۰۱ مورخه پنجم میزان راجع بمیرزا جواد خان ذکاء الملک

و ۵۶۶۷ اول عقرب راجع بمیرزا ابوالقاسم بهجانی و ۱۰۴۷۷-۱۰۵۱۰ قوس راجع بدبیر رسائل .

و ۳۰۹۳۷ اول حمل راجع به آقای کمال الوزراء

و ۱۰۹۶۸ - ۲۳ جدی راجع بملی خان ناظر سفارت ایران در برلن و ۷۸۹۳ مورخه ۱۴ قوس راجع به آقای اجلال الممالک

بیشنهادی دولت راجع بحقوق تقاعدی بانطبق با قانون استخدام نسبت بسنه جاریه نیز از تاریخ لایحه منظور بمجلس پیشنهاد نماید.

ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است ۱۵ فقره لوایح

۲۰۲۸۳ - ۱۱ قوس راجع بورته موسی خان پیشخدمت اداره مالیه

و ۱۴۵۲۲ - ۴ میزان راجع بورته میرزا اسمعیل عضو کمرب

و ۱۸۵۹۰ - ۲۹ سنبله راجع بورته محمد آقای پیشخدمت وزارت مالیه

و ۱۳۰۷۰ - ۸ میزان راجع بورته

و ۱۱۶۰۵ - ۲۶ سنبله راجع بمیرزا فتحعلی خان عضو وزارت عدلیه

و ۸۲۰۰ مورخه ۲۵ اسد راجع بورته

میرزا حسین خان سالار معتمد و ۱۰۲۰۱ - ۱ قوس راجع بورته

میرزا سید علی خان تقریر نویس دایره استنطاق .

و ۸۰۶۸ - ۸ قوس راجع بفتح الله خان سوار کمرب

و ۶۷۳۸ - ۱۰ میزان راجع بورته

مشکواته الحکما معاون صحبه مسلخ و ۲۱۲۵۰ - ۱۱ میزان راجع بورته

ولی بیک سوار مالیه آستارا

و ۲۰۵۴۶ - ۵ عقرب راجع بورته

محمد هاشم خان پیشخدمت کمرب

و ۱۰۹۱۴۰ - ۸ میزان راجع بورته

میرزا صادق خان نصرت الملک

و ۵۵۸۰ مورخه ۳ برج قوس راجع

بورته مشهدی رحمان

و ۲۱۶۲ - ۱۰ میزان متضمن چهار

فقره پیشنهاد راجع بورته سید محمد علیخان

نائبینی و ورته مجد الاشراف و کنت انفوس

دوفوت و ورته میرزا علیخان پیشخدمت مالیه .

و ۱۶۶۳ اول اسد راجع بورته میرزا محمدعلی خان رکن الوزاره پیشنهادی

دولت راجع بحقوق وراثت مستخدمین متوفی بانطبق بقانون استخدام نسبت بسنه

جاریه نیز از تاریخ لایحه منظور و تسدیه نماید.

رئیس - این لایحه طبع و توزیع شده است

مجلس کجا است این هم مجلس معلوم نیست فردا قانون ممیزی هم از مجلس بگذرد مخارج دارد معلوم نیست از کجا باید بشود و بملاوه در این جای کشور بهای دوست تومان و ۲۵۰ تومانی نوشته اند راجع به ۵ تومان و ۶ تومانی آنها بنده حرفی ندارم اما آنها نمی گویند که صد تومان و دو دست تومان است مجلس کجاست خوب است مجلس معلوم شود و بنده عقیده ام این است همانطوریکه اینجا نوشته شده است خوب است مطابقه با قانون استخدام بشود و باین ترتیب بنده مخالفم .

رئیس - این لایحه طبع و توزیع شده و این هم مراجعه کرده است به قانون استخدام .

(گفته شد صحیح است)
رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه)

نصرت الدوله - بنده هم میخواستم خاطر آقای حاج میرزا عبدالوهاب را متذکر کنم که این لایحه هم پیش بینی کرده است و مراجعه شده است بدولت بعد از تطبیق قانون استخدام پیشنهاد مجدد نماید و بیشتر آنها راجع بسنه ماضیه است

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده از این فرمایشاتی که شاهزاده نصرت الدوله و دیگران مقام ریاست هم فرمودند رفع بشبهه ام نشد برای اینکه درست است کمسیون مراجعه کرده به قانون استخدام اصلا این مسئله همان است که عرض کردم وقتی دخل و خرج يك مملکت معین شد حالا مراجعه میکنند بقانون استخدام مسلم است در قانون استخدام يك صندوقی مطابق آن نوشته ایم ولی سابقه ندارد که اینها از آن صندوق داده شود و فعلاً اینها از کدام محل داده میشود که کمسیون اینها را رجوع کرده بقانون استخدام که هر يك ۱۰۰-۲۰۰ تومان داده شود و صندوق استخدام هم هنوز موجودی ندارد در اینصورت این محلها کجا است و تکلیف این لوایح چیست شبهه بنده و آقای حاج میرزا عبدالوهاب این است که اینها از کجا باید پرداخته شود وضع مالیات جدید هم که نمیشود کرد فرض هم که گمان نمیکنم هیچکدام از آقایان نمایندگان حاضر شوند که ما فرض کنیم و نیز حاضر نشوید که يك محلهائی را فرض کنیم و اینها را بدهیم

رئیس - آقای سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا - بنده با این لایحه موافقم زیرا که موافق قانون استخدام است و برای رفع شبهه آقای آقا سید یعقوب و آقای حاج میرزا عبدالوهاب عرض میکنم اولاً وقتیکه قانون را رأی دادیم و لایحه طبع در مجلس جد و جهد داریم که باید مطابق قانون استخدام عمل شود جاهائی هم که نفع

برای انتخابات معین شده که معلوم نیست

مستخدمین است آنچه هم باید عمل شود این هم از جمله جاهاتی است که بفتح مستخدمین است زیرا اگر در اینجا شهری به ۶ تومان پیش بینی شده ولی در قانون استخدام شهری و ضایف کمتر از ده تومان برای مستخدمین جزء منظور نکرده اند بنا بر این کسانی که کمتر از ۱۰ تومان دارند موافق قانون استخدام به ۱۰ تومان بالا خواهد رفت و کسانی که ۲۰ تومان دارند باید احکامشان را ببینند و مطابق قانون استخدام قطعاً باین خواهند آمد این اولاً یک دلیل و ثانیاً در قانون استخدام پیش بینی شده است که اگر در آخر سال صندوق تقاعد کسر داشت میتواند در جزو کسر صندوق پیشنهاد کنند و بر دزدان و اگر بر آورد کردن این حقوق را و چیزی کسر کرد میتواند جزء اسما را پیش بینی کنند یا جزو سال گذشته از صندوق تقاعد کسر کنند و عیال غیر از این نیست که ما آنچه را که هم بفتح مردم است و هم برای اجرای قانون استخدام اول از خودمان شروع کنیم مجالس نباید بعد از این هیچکدام از این شهرها را قبول کند مگر مطابق همین ترتیب ببیند مطابق این قانون که گذرانده اند هست یا نه ؟

اگر مطابق آن است دیگران جمله را لازم ندارد (مطابق قانون استخدام بمجلس پیشنهاد کند) این است که بنده دارم يك ماده پیشنهاد میکنم مطابق این جمله زیرا آن قانون تکلیف آنرا معین کرده و لازم نیست بمجلس پیشنهاد شود مگر در موقع بودجه کل همانطور که مستریات و شهریه ها است بگویند از باب حقوق اعضاء مطابق قانون استخدام فلاقت اعتبار لازم است و بعد از آن دیگر نباید ما جمله بجمه رای بدهیم مثلا حسنخان مستخدم آستارا ۹ تومان و اگر قانون استخدام مراجعه کنیم در آنجا معین شده است که کسیکه میخواهد متقاعد شود باید احکام و اسناد خدمتش را بتوسط وزارتخانه مربوطه اش بوزارتتالیه بفرستد و وزارتتالیه هم بهیئت وزراء بفرستد اگر مجلس یا شورای دولتی هم هست با آنجا هم برود آنوقت فرمان صادر در حق او منظور میشود و در بودجه کل پیشنهاد میشود و دیگر پیشنهاد لازم ندارد

نصرت الدوله - اجازه میفرمائید بنده مخبر سابق بودم توضیح بدهم **رئیس** - نوبت حضرت والا نرسیده است

نصرت الدوله - چون بنده مخبر کمیسیون سابق بوده ام خواستم توضیح عرض کنم

رئیس - بفرمائید

نصرت الدوله - توضیحی که می خواهم عرض کنم راجع بقسمت اخیری بود که شاهزاده سلیمان میرزا فرزند در آنجا يك اشتباهی کردند والا در قسمتهای اول

آن جوابها وافی دادند البته اینکدر کمیسیون معتقد شدند که باید بمجلس پیشنهاد شود این بود که اجرای قانون استخدام از اسما است و این حقوق راجع بپارسا است و قانون استخدام راجع بپارسا نمیتواند آن اثر را داشته باشد که از اسما بعد از اجرا است يك لویجی از طرف دولت پیشنهاد شده بود راجع به شهری و بعضی قسمتهای مختلف جزء آنها بود که بعضی از آنها را میشد کرد و چون سال هم آخر رسیده بود و کمیسیون هم استعفاقی برای آنها فائل نشده بود رد کرد ولی بعضیها چون مستخدمین بودند و مستحق حقوقی بودند و اگر در میشد یک نوع تمدی بود و برای اینکه مدرکی داشته باشد کمیسیون اینطور در نظر گرفت و اگر در خاطر آقایان باشد قلابم در مجلس بهین ترتیب مذاکره شد و بر حسب پیشنهادی که در مجلس شده کمیسیون مراجعه کردید (ولایتکه راجع بسال گذشته است و قانون استخدام هم در سال گذشته بفتح دولت و نه بفتح مستخدم نمیتواند حکم فرما شود و لازم بود که در این قسمت ما اجازه بدهیم) از روی مأخذ قانون استخدام عمل کند چون این ترتیب را قائل شد لازم آمد که بمجلس پیشنهاد نماید و مجلس دوباره تصویب کند این تطبیق با قانون استخدام برای این است که خلاف رویه و خلاف عدالت نشده باشد که یکی را کم پیشنهاد کرده باشند یکی را زیاد و از روی یک مدرک قانونی باشد باینجهت است که تصویب مجلس هم لازم است

رئیس - آقای فتح الدوله (اجازه)

فتح الدوله - بنده موافقم

رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه)

مستشار السلطنه - موافقم

رئیس - آقای حاج نصیر السلطنه (اجازه)

حاج نصیر السلطنه - بنده هم موافقم

رئیس - آقای شیخ الاسلام اصفهانی (اجازه)

شیخ الاسلام - بنده هم موافقم الا اینکه يك کلمه است باید تبدیل شود نوشته (سنه جاریه) و با توضیحی که شاهزاده نصرت الدوله دادند باید (سنه ماضیه) نوشته شود و اگر سنه جاریه نوشته شود و مجلس رأی بدهد آنوقت اظهارات آقای سلیمان میرزا صحیح میشود و حال آنکه اصل لایحه نوشته شده راجع بسال گذشته است

رئیس - بلی این اصلاحی بود که خودمان در نظر گرفته بودیم پیشنهاد کنیم

آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده

میزخواهم جواب آقای سلیمان میرزا را عرض کنم :

این قانون استخدام که نوشته شده است باید در همه جا اجرا شود نه اینکه نسبت به شهریه ها و مستریات اجرا شود و در سایر موارد که حالا نمیخواهم عرض کنم اجرا نشود و چطور شده نسبت باین جزئیات قابل اجرا است و نسبت بسایرین قابل اجرا نیست ؟ تمامش باید مجری شود

رئیس - مخالفی نیست ؟

آقای آقا سید فاضل (اجازه)

آقا سید فاضل - موافقم (جمعی گفتند - مذاکرات کافی است)

رئیس - پس باید رای گرفته شود که داخل در شور مواد بشویم یا نه آقایانیکه شور مواد را تصویب میکنند قیام فرمائید (عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد در ماده اول مخالفی نیست ؟

رئیس - پیشنهادی شاهزاده سلیمان (بمنضمون ذیل قرائت شد)

مقام منبع ریاست مجلس - ماده اول وزارت مالیه مجاز است ۱۲ لویج ذیل پیشنهادی دولت را راجع بعقوق تقاعدی با تطبیق بقانون استخدام نسبت بسنه جاریه نیز از تاریخ لایحه منظور نماید - سلیمان بن محسن کردم راجع بسنه جاریه بود اگر بسنه جاریه باشد همانطور که بنده پیشنهاد کردم کما میکنم شاهزاده نصرت الدوله هم موافق باشد که درسته جاریه باشد و محتاج ببیشنهاد مجلس نیست ولی وقتیکه مقصود از سنه جاریه سنه ماضیه است البته محتاج ببیشنهاد مجلس است زیرا که قانون استخدام برای سنه گذشته نیست و اگر عبارت را اصلاح کنند که راجع بسنه گذشته است بنده پیشنهاد خود را مسترد میدارم زیرا من تصوری نمیگردد راجع بسنه جاریه است و در ضمن هم همین مذاکرات کما میکنم کافی باشد و سابقه نباشد که هر سال راجع بسنه ماضیه پیشنهاد بمجلس بیاید و آنطور هم که آقای حاج میرزا عبدالوهاب فرمودند بنده هیچ اینطور نگفتم که قانون استخدام باید این بسک مساده اش اجرا شود بنده عرض کردم که قانون استخدام تماماً باید مجری شود

این ماده هم که وظیفه کمیسیون بودجه و مجلس است رد میکنم

رئیس در ماده اول رأی بر کمیسیون (سنه جاریه) تبدیل میشود (سنه ماضیه است) بلی دیگر مخالفی نیست ؟

(گفته شد خیر)

رئیس - آقایانیکه باده اول رأی می دهند قیام فرمائید (عده قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد در ماده دوم هم همین اصلاح باید بشود - ایرادی هست یا نه ؟

(اظهار شد خیر)

رئیس - رأی گرفته میشود آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمائید (عده قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد در کلمات مخالفی نیست ؟ رأی گرفته میشود آقایانیکه این دو ماده را تصویب میکنند و رقه سفید بالا بکوب خواهند داد

آقای آقا سید فاضل (اجازه)

سید فاضل - بنده کما نمیکنم که بتوانیم داخل در رای بشویم برای اینکه مجلس عاجلاً و جهی تصویب نمیکند موافق این دو ماده احاله شده است بدولت و چون قانون استخدام راجع به سال جاری است و این لویج راجع بسنه است بیل است دولت که این لایحه را داده است و معین شد که بهینند تطبیق با قانون استخدام میشود و چند میتوانند ببرند آنوقت هر قدر دولت برای آن ها در نظر گرفت باید به مجلس پیشنهاد کند و مجلس رأی بدهد

رئیس - باین نظر مخالفی نیست ؟ (گفته شد خیر)

رای میگیریم به قیام و قعود آقایانی که این دو ماده را تصویب میکنند قیام فرمائید (عده قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - لایحه شورای دولتی از ماده ۳۸ مطرح است

مدرس - خوب است جلسه را ختم کنیم برای اینکه لایحه را مطالعه نکرده ایم

رئیس - يك ساعت بیشتر نیست که جلسه تشکیل شده

حائری زاده - ممکن است جلسه را ختم بفرمائید تا کمیسیون پست و تلگراف و عدلیه را انتخاب نماید

نجف - در موقع تنفس ممکن است کمیسیون ها انتخاب کرد

رئیس - بالفعل تنفس داده میشود (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - ماده ۳۸ قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۳۸ لویج راجع بامتیازات و حق الخیار (اسیون Option) که قبلاً در شعبه امتیازات مطالعه شده است باید در جلسه عمومی شعبه قوانین و شعبه امتیازات مذاقه و تصویب شود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده بخواستم سؤال کنم فایده این ماده چیست تا لایحه از طرف وزیر داخل بشود بامتیازات باقوانین مراجعه نشود آن شعب نمیتواند در آن مذاقه کنند بنابراین خواستم به بنده فایده این ماده چیست

تدین مخبر کمیسیون - اگر آقای آقا سید یعقوب باده چهارم ملاحظه میفرمودند محتاج نبود که این بیانات را بفرمائید ماده چهارم میگردد شورای دولتی خواه در شعبه قوانین خواه در شعبه امتیازات مشغول به رسیدگی و مذاقه امری نمیشود مگر در صورتیکه لایحه کامل آن یا لایحه اصول اساسی آن از طرف دولت بشورای دولتی ارسال و تقاضای مذاقه در آن شده باشد

بنابراین مقصود آقای آقا سید یعقوب در ماده چهارم تأمین شده و مقصود ماده ۳۸ چیز دیگری است و آن این است لویجی که راجع بامتیازات است مطابق این قانون باید شعبه امتیازات شورای دولتی مراجعه شود ولی تصویب شعبه امتیازات به تنهایی کافی نیست و بعد از آنکه شعبه امتیازات رسیدگی خود را نمود در يك کمیسیونی که مرکب از شعبه قوانین و امتیازات باشد معارض میشود و تصویب هر دو شعبه میرسد

رئیس - دیگر مخالفی ندارد ؟ (اظهار شد خیر)

رئیس - اصلاحی که آقای زنجانی پیشنهاد کرده اند قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم ماده ۳۸ چنین نوشته شود

شور آخری قوانین پس از تنقیح در شعبه قوانین و شور آخری در امتیازات پس از ترتیب در شعبه امتیازات و رسیدگی با اسناد خدمت کسانی که تقاضا شده و رد یا قبول آن ها و رسیدگی بتظلمات مستخدمین از وزراء و رسیدگی بتظلمات متظلمین از تعویق انجام رسیدگی بتظلمات بیش از چهار ماه و رسیدگی باختلافاتی که در میان دو اداره پیدا میشود و مذاقه در تعارض میان قوانین موضوعه و رسیدگی به تقصیرات اعضاء شورای دولتی در صورتی که مجازات کسر مقرری یا انفصال باشد و نظر در اموری که از طرف هیئت دولت یا هیئت مقننه از هیئت شورای دولتی تقاضا می شود در اجتماع عمومی شورای دولتی خواهد بود

رئیس - ماده ۳۹ (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۳۹ در کلیه قوانین و احکام عمومی که مطابق این قانون مذاقه در آن ها قبلاً در شورای دولتی لازم است عبارت ذیل درج خواهد شد (و پس از اتخاذ نظر شورای دولتی است)

رئیس - مخالفی ندارد ؟ (گفته شد خیر)

رئیس - ماده چهارم ۴۰ (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده چهارم ۴۰ شورای دولتی خواه در شعبه قوانین خواه در شعبه امتیازات مشغول بر رسیدگی و مذاقه در امری نمیشود مگر در صورتیکه لایحه کامل آن یا لایحه اصول اساسی آن از طرف دولت بشورای دولتی ارسال و تقاضای مذاقه در آن شده باشد

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - چون کمیسیون ماده ۳۸ پیشنهادی دولت را در پیشنهاد خودش بمنزله ماده ۴۰ قرارداد است باین جهت ایرادی که بنده سابقاً عرض کردم حالاً هم تکرار میکنم زیرا بنده اشتباه کرده بودم و جوابی که آقای مخبر در آن موقع دادند وافی به مقصود نبود زیرا تصدیق دارند که شورای دولتی مجلس مقننه و هیئت وزراء نیست و تا لایحه از طرف وزیر ذیل داخل به شعبه امتیازات باقوانین مراجعه نشود آن شعب حق مذاخله و مذاقه در آن مسئله را ندارند پس باین دلیل این ماده فائده ندارد برای اینکه وضع قانون برای يك فائده است و چون مسلم است تا لایحه از طرف وزیر ذیل داخل به شعبه شورای دولت مراجعه نشود آن شعب نمیتواند در آن مسئله مذاقه نمایند بنابراین این ماده فائده ندارد شورای دولتی مقننه به سه شعبه میشود

۱ - شعبه قوانین

۲ - شعبه امتیازات

۳ - شعبه محاکمات و خود شورای دولتی مفهومی است مرکب از شعب ثلاثه پس باین دلیل این ماده دیگر فلسفه ندارد دیگر اینکه در این ماده مینویسد شورای دولتی خواه در شعبه قوانین خواه در شعبه امتیازات مشغول بر رسیدگی و مذاقه در امری نمی شود - تا آخر ماده :

بعقیده بنده عبارت این ماده باید این طور نوشته شود : که شعبه قوانین شورای دولتی و همچنین شعبه امتیازات شورای دولتی مشغول بر رسیدگی و مذاقه نمی شود تا آخر ماده

رئیس - پیشنهاد آقای زنجانی قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در ذیل ماده چهارم افزوده شود

در صورت عدم مراعات این ترتیب شورای دولتی عودت داده تکمیل آن را تقاضا مینماید

رئیس - ماده ۴۱ (باین ترتیب خوانده شد)

ماده ۴۱ - در امور و مسائلیه که به شعبه قوانین و شعبه امتیازات جدا گانه و بامجتمعاً مراجعه میشود مذاقه و تنقیح شورای دولتی از نقطه نظر قانونی و فنی خواهد بود شورای مزبور در باب اقتضا یا عدم اقتضا امور

مزبور حق رای نخواهد داشت

رئیس - مخالفی ندارد ؟ (گفتند خیر)

رئیس - ماده ۴۲ (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۴۲ شورای دولتی نمونه کثرتاتی برای مستخدمین خارجی که به خدمت دولت ایران اجیر میشوند خارجی که به خدمت دولت از اعضاء هر کثرت جدیدی مسوده آن باید بواسطه وزیر ذیل داخل به شعبه امتیازات شورای دولتی ابلاغ گردد شعبه مزبور اختلافات اساسی آنرا بانگونه مذکور در اول این ماده تطبیق و وزیر مذکور اطلاع میدهد بعد از اتمام هر کثرت يك نسخه از اسواد آن به دارالانشاء شورای دولتی فرستاده خواهد شد

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - در این ماده می نویسد شورای دولتی نمونه کثرتاتی برای مستخدمین خارجی ترتیب خواهد داد بنده عرض میکنم کثرتات هر مستخدمی در تحت دو چیز است

یکی ملیت او است که کمیسیون خارجی این مسئله را باید تشخیص بدهد دیگر حقوق او است که کمیسیون بودجه معین میکند بنابراین هر مستخدم خارجی را که دولت میخواهد کثرتات کند باید کثرتات او را بمجلس بیاورد و این نمونه کثرتات را بنده نمی فهمم

مخبر - هر کثرتاتی يك مواد اساسی دارد و يك مواد فرعی

مواد اساسی هر کثرتات مطابق قوانینی که از مجلس گذشته است بمجلس خواهد آمد ولی کثرتات در ضمن يك مواد فرعی هم خواهد داشت مقصود این است که شورای دولتی يك نمونه از کثرتات ترتیب بدهد که دارای شرائط اساسی و فرعی هر دو باشد نهایت اینکه جزئیات فرق نخواهد کرد ولی ملیت مستخدم یا حقوق او ممکن است فرق کند و در هر موقعی که دولت بخواهد يك مستخدمی از خارجه استخدام کند بعد از آنکه بمجلس مراجعه کرد مجلس شرائطی را که باید در باره او تصدیق کند تصدیق کرد لذا برای این که ناظری هم باشد تا در کثرتاتی دولت بامستخدم مقابله کرده است ملاحظه کنید این ماده قرار داده شده است که به شورای دولتی مراجعه کند برای اینکه باقانون اولی مطابق نماید و اگر اختلافات اساسی داشت بدولت اطلاع میدهد که رفع اختلاف را بنماید و اگر هم اختلافی نداشت تصدیق صحت کثرتات را مینماید بعد که مبادله اعضاء کردند يك نسخه هم به دارالانشاء شورای دولتی میفرستد که در آنجا ضبط کنند

رئیس - ماده ۴۳ (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۴۳ اگر یکی از اعضاء دائمی مرتکب تقصیری شود که موجب سلب شرافت و حیثیت او گردد از عضویت شورای دولتی منفصل خواهد شد

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - بعد از آنکه در قسمت چهارم ماده ۴۳ انفصال دائمی را مقصود پیش بینی کرده است دیگر این ماده را

بنده زائد میدانم در ماده ۴۴ مینویسد اگر یکی از اعضاء دائمی مرتکب تقصیری شود که موجب سلب شرافت و حیثیت او گردد از عضویت شورای دولتی منفصل خواهد شد این يك عبارتی است که تطبیق آن با مصادیق بدون معاصکه در محکمه عمومی خیلی مشکل است و پس از آنکه در ماده ۴۳ و پیش بینی کرد که اگر شورای دولتی يك نفر از اعضاء را صالح ندانست پیشنهاد انفعال دائمی او را مینماید دیگر این ماده با این اجمال ضرورتی ندارد و بدون رسیدگی به تقصیر و به شخص آن بر هیئت حا که این ماده اصلا موضوعی ندارد برای اینکه مقصود را ماده قبل پیش بینی کرده است لذا بنده این ماده را زائد میدانم

مخبر - نظر نماینده محترم در ماده ۴۵ کاملاً تأمین شده است برای اینکه در آن ماده مینویسد در مورد ماده قبل تقاضای تعقیب عضو متهم از طرف مقام ریاست وزراء یارئیس کل شورای دولتی بعمل آمده و مجمع عمومی شورای دولتی بر حسب تقاضای مذکور به تقصیر متهم رسیدگی نموده در صورت ثبوت حکم انفصال را خواهد داد

رئیس - ماده ۴۵ قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۴۵ در مورد ماده قبل تقاضای تعقیب عضو متهم از طرف مقام ریاست وزراء یارئیس کل شورای دولتی بعمل آمده و مجمع عمومی شورای دولتی بر حسب تقاضای مذکور به تقصیر متهم رسیدگی نموده و در صورت ثبوت حکم انفصال را خواهند داد

رئیس - مخالفی نیست ماده ۴۶ (بشرح ذیل قرائت شد)

تعقیب مشاورین دائم و یارئیس دارالانشاء بجهت ارتکاب جنحه و یا جنایت قبل از هیئت عمومی شورای دولتی بعمل آمده و بمطابق مدلول ماده ۱۸۸ اصول مجامع استیناف بطوری که برای اعضاء محاکم استیناف مقرر است محاکمه خواهد شد

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - ماده ۴۵ و ۴۶ تقریباً يك حقی برای اعضاء شورای دولتی قائل شده که در تقصیراتی هم که مرتکب شوند بین آنها و سایر مردم فرق گذارده شود در صورتیکه سایر اشخاص اگر مرتکب جنحه یا جنایتی شدند و تقصیری کردند محتاج باینکه از طرف رئیس دولت یارئیس شورای دولتی تعقیب شوند نیستند بلکه محاکم

عمومی باید آنها را جلب و تحت محاکمه بکشد در این صورت بمقیده بنده صفت ممتاز درست کردن در مملکت کار خوبی نیست

مخبر - بصرف کلمه امتیازی که آقای حائری زاده فرمودند امتیازی در اینجا متوجه کسی نمیشود البته يك نفر از اعضاء و مشاورین دائم شورای دولتی وقتی مرتکب تقصیری شدند اگر آن تقصیر مطابق ماده ۴۴ موجب سلب شرافت و حیثیت او شود

مطابق ماده ۴۵ شورای دولتی او را محاکمه میکند و در صورت ثبوت حکم انفصال او را میدهد و اگر مرتکب جنحه و جنایتی شود مطابق ماده ۱۸۸ اصول مجامع جزائیه محاکمه جزا مراجعه خواهند کرد تا محاکمه شود و غیر از این راهی ندارد ولی اگر بعضی اشخاص را در صورت ارتکاب تقصیر محاکمه نمایند و بعضی دیگر را محاکمه نکنند آنوقت طبقه ممتازه موجود میشود بنابراین در اینجا هیچ امتیازی برای اعضاء شورای دولتی قائل نشده اند مثلاً عضوی که شورای دولتی باشد و مشاور دائم هم نباشد وقتی مرتکب جنحه یا جنایتی شد باید حتماً محاکمه و مجازات شود

رئیس - ماده ۴۷ (بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده ۴۷ - طرز جریان امور در شورای دولتی مطابق نظامنامه خواهد بود که در مجمع عمومی شورای دولتی با کثرت تصویب و بصره همایونی موشح شده باشد

رئیس - مخالفی ندارد؟ (گفتند خیر)

رئیس - ماده ۴۸ (باین ترتیب خوانده شد)

ماده ۴۸ طبقه رسیدگی بتظلماتی که مطابق فقره نهم ماده ۳۱ و ۳۲ بشورای دولتی رجوع میشود بر طبق نظامنامه خواهد بود که در مجمع عمومی شورای دولتی تصویب و بصره ملوکانه موشح شده و در این نظامنامه اصل عمده قواعدهای که در اصول مجامع استیناف حقوقی برای رسیدگی بدعاوی مقررات رهايت خواهد شد

مخبر - اینجا کلمه اصل اشتباه شده باید اصول نوشته شود

رئیس - اصلاح میشود ماده ۴۹ (بطریق آتی خوانده شد)

ماده ۴۹ - به مجرد شکایت بشورای دولتی موجب تعطیل امر و یا اقدامی که موجب شکایت شده است نمیشود مگر در مواردی که استثناء خود شبهه تظلمات و توقیف امر الازم بدارد و این در صورتی خواهد بود که از اجرای امر تولید خسارات جبران ناپذیری معین باشد

رئیس - مخالفی ندارد؟ (اظهار شد خیر)

رئیس - ماده ۵۰ (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۵۰ - برای رسیدگی و رفع کلیه اختلافات راجعه بصلاحت که ممکن است بین محاکم قضائی از یک طرف و ادارات دولتی و یا محاکم اداری از طرف دیگر تولید شود فقط يك محکمه اختلاف تشکیل میگردد

رئیس - آقای مدرس (اجازه)

مدرس - چون در این لایحه مطالبه نکرده ایم تقاضای بنده این است که موکول بجلسه دیگر شود و اگر بنا شود همینطور

بخوانیم و بگذریم چیز خوبی نخواهد بود

رئیس - ۵ ماه پیش از این طبع و توزیع و جزو دستور هم گذارده شده بود و بقیه برای فردا شب

معاون وزارت عدلیه - چند فقره لایحه بود که وزارت عدلیه میخواست تقدیم مجلس نماید و چون کمیسیون عدلیه معین نشده بود همینطور معوق بود بالفعل که آقایان کمیسیون عدلیه را انتخاب کرده اند لایحه را تقدیم میکنم (در این موقع جمعی از نمایندگان خارج شدند)

رئیس - آقایان تشریف نبرند تا دستور معین شود (خطاب بمعاون وزارت عدلیه)

این لایحه راجع بعدلیه است؟ معاون وزارت عدلیه بله

رئیس - تقاضای دیگری غیر از راجع بکمیسیون ندارید؟

معاون وزارت عدلیه - يك فقره از این لایحه که راجع باختیارات کمیسیون است اگر بکمیسیون اختیارات داده شود بهتر است

دیگر اینکه تقاضا دارم زودتر جزو دستور گذارده شود

رئیس - جزو دستور فردا شب میشود تا تکلیف معلوم شود

دستور فردا شب اولاً بودجه ایت ثیل وزارت خارجه کمیسیون بودجه هم تا فردا شب البته راپرت خواهد داد

۲ لایحه شورای دولتی ۳ تقاضای وزارت عدلیه که آقای معاون پیشنهاد کرده اند حالا برای اینکه خاطر آقایان مطلع باشد قرائت میشود قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

مقام محترم مجلس شورای ملی شیدالله ارکانه - بطوری که خاطر اغلب نمایندگان در قوانین موقتی عدلیه و مخصوصاً در قانون اصول تشکیلات و اصول مجامع استیناف نواقص و یا زوائد و ابهاماتی موجود است که در عمل تولید مشکلات نموده و موجبات بطور بطور جریان دعاوی را در پیشگاه محاکم صالحه فراهم میسازد و برای رفع معایب مزبور دولت ناگزیر از این است که در قوانین مذکور تجدید نظر کرده و بملاوه برای تکمیل نواقص و دواير قضائی لایحه جدیدی بمجلس شورای ملی پیشنهاد کند

در تعقیب همین نظر وزارت عدلیه باستمانت اشخاص متخصص و بصیر مشغول تجدید نظر در قوانین موجوده و تهیه لایحه قانونی جدید می باشد و چون غالب قوانین راجعه بعدلیه در دوره دوم تقنینیه فقط به تصویب کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی رسیده است و البته مناسب و مقتضی است که اصلاحات منظوره در آنها پس از تصویب

کمیسیون مزبور بموقع اجرا در آید تا کلیه آن قوانین بتصویب مجلس شورای ملی برسد و بهمین لحاظ مطابق قانون (۲۵ دلو ۱۳۰۰) این اختیار برای مدت ۶ ماه بکمیسیون عدلیه داده شده بود و چون مدت اعتبار مزبور منقضی گشتند و هنوز لایحه مقتضیه تماماً پیشنهاد نگشته است لذا وزارت عدلیه ماده واحده ذیل را پیشنهاد و تصویب آنرا از مقام منبع تقاضا مینماید

ماده واحده - چون به وزیر عدلیه اجازه داده میشود که کلیه قوانینی را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید و تصویب کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی موقتاً بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل و تکمیل نواقص ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید لهذا اختیاری که مطابق قانون ۲۵ دلو ۱۳۰۰ بکمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی داده شده بود تا آخر دوره چهارم تقنینیه تجدید و تمدید می شود

رئیس - این مسئله جزو دستور فردا شب خواهد شد

آقای سیدفاضل اجازه

آقای سیدفاضل - بنده خواستم بیان آوری کنم که راجع بنمایند بهترین مکرر اینجا مذاکره شود در چند شب قبل هم بنده یاد آوردم و مجلس هم موافقت کردند که بماند برای چند شب بعد حالا چون بنادر مشغول انتخابات هستند چنانچه مجلس موافقت بفرماید قبل از شروع بدستور فردا شب بکرائی هم راجع بنمایند بهترین داده شود

رئیس - آقای آقا میرزا علی کازرونی

(اجازه)

آقای میرزا علی - عرض بنده هم همین است

رئیس - پس جزو دستور میشود (مجلس ۶ ساعت و نیم از شب گذشته ختم شد)

رئیس مجلس مؤتمن الملک

جلسه ۲۷۴

صورت مشروح مجلس

لیله چهارشنبه ۲۹ رمضان

۱۳۴۱ برابر ۲۶ نور ۱۳۰۲

(مجلس چهار ساعت از شب گذشته بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید)

صورت مجلس لیله یکشنبه ۲۴ نور را آقای امیر ناصر قرائت نمود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقای سید یعقوب - بنده هم راجع صورت جلسه عرضی دارم و هم راجع مطلب دیگر که قبل از دستور باید بم آقایان برسانم